

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

Broj:
Datum:

SEKTORSKA ANALIZA

**za utvrđivanje prioriternih oblasti od javnog interesa u kojima će se pružiti finansijska podrška
za realizaciju projekata nevladinih organizacija
iz budžeta ReLOaD2 projekta u 2023. godini
u okviru klastera „Zajedno Nikšić i Plužine“ - Nikšić i Plužine**

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa, uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz budžeta programa ReLOaD2 u 2023. godini, u skladu sa LOD Metodologijom i Zakonom o nevladinim organizacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 39/11 i 37/17).

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE NVO

Oblasti od javnog interesa u kojim se planira finansijska podrška iz sredstava Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) za projekte NVO u 2023. godini:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

- Razvoj svijesti i edukacija građana o zaštiti životne sredine
- Konkretno inicijative u zajednici (energetska efikasnost, zagađenje vazduha)

SOCIJALNA INKLUZIJA

- Unapređenje kvaliteta života ranjivih kategorija (stari, žrtve nasilja, žene, OSI, RE, mladi, socijalno ugroženi, mladi u riziku od bolesti zavisnosti)
- Unapređenje zapošljivosti ranjivih kategorija kroz razvoj znanja i vještina

MLADI

- Aktivacija mladih u procesima donošenja odluka
- Unapređenje informisanosti i medijske pismenosti

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

RURALNI RAZVOJ

- Informisanost i edukacija građana i građanki u oblasti ruralnog razvoja
- Unapređenje ponude u oblastima turizma, kulture i poljoprivrede

2. PRIORITETNE OBLASTI KOJIM ĆE DOPRINIJETI NVO INICIJATIVE FINANSIRANE IZ SREDSTAVA RELOAD2 U 2023. GODINI

Opis problema:

Prioritetne oblasti koje će biti finansirane kroz Javni konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz ReLOaD2 programa su:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.

U opštinama Nikšić i Plužine jedan od glavnih strateških ciljeva je poboljšanje kvaliteta životne sredine, a samim tim i zaštita zdravlja ljudi i postizanje racionalnijeg korišćenja prirodnih resursa. Biodiverzitet ovih opština predstavlja nezamjenljiv resurs, pa bi gubitak odnosno nestanak bilo koje komponente mogao da se odrazi na poremećaj prirodne ravnoteže. To su područja bogata vodnim resursima, šumama, hidroenergetskim potencijalima, obradivim površinama, ruralnim područjima. U Nikšićkom polju ima oko 300 vrela, najduža i najvažnija rijeka je Zeta, a njene pritoke su Bistrica, Mrkošnica i Gračanica. Na teritorije opštine Nikšić nalaze se i vještačka jezera Krupac, Slano, Vrtac, Liverovići, Grahovsko i Bilečko jezero. Pod zaštitu su do sada stavljeni Arboretum – botanička bašta porodice Kovačević u Grahovu, Trebjesa kao poseban prirodni predio i Gornjepoljski vir – estavela kao Spomenik prirode. U opštini Plužine posebne prirodne vrijednosti su prirodna jezera Trnovačko, Stabanjsko veliko i malo, Škrčko, Sušinsko kao i HE Piva sa branom visokom 220m. Opštini Plužine pripada i 14% nacionalnog parka „Durmitor“, Pivsko jezero sa svojom dužinom od 45 km, predstavlja ogroman vodni i turistički potencijal. Shodno tome jedan od bitnih prioriteta u oblasti zaštite životne sredine je podizanje nivoa svijesti o značaju njenog očuvanja. Bez obzira na aktivnosti koje sprovode kako lokalne vlasti tako i civilni sektor, odnos prema životnoj sredini treba poboljšati.

Energetska politika je usmjerena i na korišćenje nacionalnih resursa, a posebno obnovljivih izvora energije za povećanje domaće proizvodnje.

SOCIJALNA INKLUZIJA

Kako bi se ukupna slika jednog društva na svim nivoima poboljšala i pratila trendove međunarodne zajednice, bitan je odnos koje cjelokupno društvo ima prema ranjivim i marginalizovanim grupama. Društvene zajednice trebaju da pružaju mogućnosti za unapređenje kvaliteta života ranjivih kategorija, da brinu o njihovoj društvenoj uključenosti i rješavanju pitanja sa kojima se one suočavaju u lokalnim zajednicama. Tako se osigurava njihovo značajno učešće u procesu odlučivanja, što utiče na njihov život i pristup temeljnim pravima. Zaštita ranjivih kategorija koje zauzimaju značajan dio populacije (prema podacima MONSTAT-a u opštini Nikšić ima 8289, tj. 11,4 % lica sa invaliditetom, a prema Strategiji za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020, 83% Roma i Egipćana u Crnoj Gori je nezaposleno) je jedan od najosjetljivijih elemenata društveno-razvojne, ekonomske i socijalne politike. Sve više se prepoznaje značaj pravednog korišćenja ljudskih resursa prilikom zapošljavanja, smanjuju se predrasude i

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

stereotipi o radnoj sposobnosti. Kako opštine klastera „Zajedno Nikšić i Plužine“ strateški planiraju i ulažu sredstva u obezbjeđivanju podrške ranjivim grupama: osobama sa invaliditetom, starijim licima, ženama, žrtvama nasilja, OSI, RE, djeci sa smetnjama u razvoju, mladi, socijalno ugroženi, mladi u riziku od bolesti zavisnosti. Neophodno je da se još više i nevladine organizacije uključe u osmišljavanju i pružanju podrške ranjivim grupama.

MLADI

Mladi su budućnost svakog društva, resurs i pokretačka snaga. Potrebno je uspostavljanje partnerskog odnosa na svim nivoima kako bi se kontinuirano ulagalo u razvoj mladih. Potrebno je da se mladi ohrabre, postanu aktivni, autonomni i odgovorni građani, da se poboljšaju politike u sektorima od interesa za mlade, da se iskorijeni diskriminacija i stvore jednaki uslovi za sve mlade, da se iskorijeni siromaštvo i da se uspostavi novi vid dijaloga sa mladima. Mladi su potencijal, svjesni su značaja svoje uloge u društvu, oni su aktivni činioци društva koji slobodno iznose svoje stavove, samosvjesni, inovativni. Informisanje o raznim temama i prilikama u društvu je od ključnog značaja kako za lični razvoj tako i za razvoj i unapređenje društva uopšte. Aktivna participacija mladih u odlukama i postupcima na lokalnim i regionalnom nivou od bitnog je značaja ako želimo da izgradimo demokratskije, otvorenije i bogatije društvo. Većina mladih nije upoznata s mogućnostima učešća mladih u procesu donošenja odluka. Radi podsticanja i unapređenja razvoja omladinske politike, jačanje saradnje i unapređenja položaja mladih na lokalnom nivou, formirani su Omladinski klubovi u opštinama Nikšić i Plužine. Opštine su ustupile prostore, koji su prilagođeni potrebama mladih u cilju sprovođenja omladinskih aktivnosti.

RURALNI RAZVOJ

Opština Nikšić je najveća u Crnoj Gori, zahvata površinu od 2.065km², što čini 14,95 njene teritorije. Veliki dio površine je ruralno područje. Opština Plužine zahvata površinu od 854km², a samo 0,68km² je urbanizovano i u tom dijelu živi više stanovništva nego na seoskom području. koje obuhvata 60 sela i zaseoka. Ali zbog poljoprivrednog potencijala je to strateška grana, jer je ruralno područje pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a to doprinosi razvoju ruralnog područja. Opštine klastera „Zajedno Nikšić i Plužine“ teže da zadrže poljoprivrednike na svojim imanjima. U periodu tranzicije poljoprivredna proizvodnja je dobila trend rasta pa do sada u opštini Nikšić ima preko 3.000 registrovanih poljoprivrednih proizvođača, a još dva puta više neregistrovanih. U opštini Plužine ima oko 300 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava. Sajmovi lokalnih proizvoda koji se organizuju, kao turističko-privredne manifestacije, u namjeri da podrže lokalne poljoprivredne proizvođače u promociji svojih proizvoda, je jedan od pokazatelja da sve više građana traži egzistenciju u valorizaciji poljoprivrede.

Podaci koji dodatno pojašnjavaju navedeni problem, strategije, planovi...	Izvor(i) podataka
Lokalni plan za unapređenje socijalne inkluzije i razvoj lokalnih socijalnih usluga - servisa za period 2022 - 2026	Opština Nikšić http://niksic.me/strat-docs

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

Strateški plan razvoja opštine Plužine (2020-2025)	Opština Plužine https://www.pluzine.me/uploads/RAZNO/14.6%20Strate%C5%A1ki%20plan%20razvoja%20op%C5%A1tine%20Plu%C5%BEine%202020-2025.docx
Lokalni energetska plan opštine Nikšić (2015-2025)	Opština Nikšić http://niksic.me/strat-docs

U strategijama i navedenim dokumentima opština Nikšić i Plužine navedeni su ciljevi koji mogu biti dobra smjernica za pisanje i realizaciju projekata nevladinih organizacija. Na taj način NVO, koje su dobile sredstva, predviđena ReLOaD2 programom mogu da doprinesu rješavanju navedenih prioriteta. Riječ je o Regionalnom programu lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) koji je zvanično počeo sa realizacijom 1. januara 2021. godine, kao nastavak prethodne faze ReLOaD programa koja je uspješno završena u decembru 2020. godine. Program se realizuje u šest zemalja i teritorija Zapadnog Balkana tokom četiri godine. ReLOaD2 finansira Evropska unija iz sredstava Multi-Country Civil Society Facility, uz kofinansiranje UNDP-a i lokalnih samouprava koje će biti obuhvaćene programom. U narednom četvorogodišnjem periodu cilj programa je jačanje partnerstva između jedinica lokalne samouprave (JLS) i civilnog društva i mladih u regionu Zapadnog Balkana. Program je nastavak dobre prakse prve faze ReLOaD-a, što ujedno predstavlja i model za djelovanja u drugoj fazi programa.

Ukupna vrijednost ReLOaD2 programa je 12,6 miliona eura, dok Budžet za Crnu Goru iznosi oko 1,8 miliona eura od kojih je 850,000 eura opredijeljeno za projekte nevladinih organizacija.

Doprinos NVO mjeriće se definisanim indikatorima i ostvarenim rezultatima koji su planirani projektima. Izvor podataka za procjenu uspješnosti projekata i mjerenje rezultata projekata su:

- Narativni i finansijski izvještaji
- Monitoring projekata.

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

Opšti cilj ovog programa je jačanje participativnih demokratija i procesa integracije u EU na Zapadnom Balkanu i to osnaživanjem nevladinog sektora i mladih kroz aktivno učešće u donošenju odluka i stimulisanjem pravnog i finansijskog okruženja za NVO. Kroz ReLOaD2 će biti unaprijeđene prakse transparentnog finansiranja NVO zasnovanog na konkretnim razvojnim projektima koji su fokusirani na građane i njihove potrebe.

Konkurs će doprinijeti realizaciji mjera navedenih u strateškim dokumentima Opštine Nikšić i Opštine Plužine, koje se odnose na gore navedene prioritete.

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

4. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2023. godini doprinijeti projekti nevladinih organizacija koji se planiraju financirati

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti ReLOaD2 konkurs za projekte nevladinih organizacija u 2023. godini	Način na koji će javni konkurs za projekte nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)
<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje opštih uslova života stanovništva i održivo korišćenje prirodnih resursa (zaštita životne sredine); • Identifikacija potencijala za efikasnije korišćenje, distribuciju i proizvodnju energije i energenata, kao i korišćenje sopstvenih prirodnih resursa za zadovoljenje energetske potrebe proizvodnjom energije na teritoriji opštine Nikšić; • Unapređenje opštih uslova života stanovništva i održivo korišćenje prirodnih resursa (socijalna zaštita je jedan od prioriteta s fokusom na geronto-domaćice i smještaj socijalno ugroženog stanovništva) stari, OSI, RE populacija, osobe žrtve nasilja – s fokusom na žene žrtve nasilja, mladi iz ruralnog područja; • Obezbijedeni dostupni i adekvatni programi podrške i razvijene usluge socijalne zaštite za starija lica sa teritorije Opštine Nikšić; • Povećana socijalna inkluzija osoba s invaliditetom i njihovih porodica i uspostavljene i razvijene održive socijalne usluge; • Obezbijedeni servisi podrške samohranim roditeljima; • Unaprijeđena socijalna inkluzija i poboljšana dostupnost i kvalitet socijalnih usluga za djecu i mlade; • Unaprijeđene usluge podrške, zaštite i socijalne uključenosti žrtava rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici; • Povećana socijalna inkluzija Roma/kinja i Egipćana/ki i obezbijedeni programi i adekvatne usluge podrške u zajednici; • Razvoj poljoprivrede, razvoj turizma ruralni razvoj. 	<p>Kroz dodijeljena sredstva za projekte nevladinih organizacija mogu se realizovati aktivnosti u zajednici koje će doprinijeti ostvarivanju prioriteta i ciljeva postavljenih strateškim dokumentima opština Nikšić i Plužine.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužina

5. RELOAD2 KONKURS ZA FINANSIRANJE PROJEKATA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI

Naziv javnog konkursa kojim će se doprinijeti u ostvarenju cilja	Iznos	Naziv programa/ aktivnosti u budžetu
Javni konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru ReLOaD2 programa	140.000,00€	123.000€ - EU (UNDP) 11.000€- Sufinansiranje ReLOaD2 programa iz Budžeta Opštine Nikšić 6.000€ - Sufinansiranje ReLOaD2 programa iz Budžeta Opštine Plužine

Opis glavnih grupa korisnika

Glavni korisnici projekata koji će se sufinansirati putem javnog konkursa mogu biti nevladine organizacije registrovane na teritorijama Nikšića i Plužina, a koje su registrovane za obavljanje ovih djelatnosti (Statut), a čiji su projekti u skladu sa definisanim strateškim ciljevima navedenim u sekciji Prioritetne oblasti.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO

Naziv javnog konkursa	Očekivani broj projekata/ugovora
Konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru ReLOaD2	Do 12 projekata

Najniži iznos za projekat/program

7.000 € (NVO)
2,000 € (za tek osnovane NVO i NVO koje se bave pitanjima mladih)

Najviši iznos za projekat/program

20.000 € (NVO)
5,000 € (za tek osnovane NVO i NVO koje se bave pitanjima mladih)

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

6. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Navesti na koji način je u skladu sa Uredbom i Odlukom obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovale u konsultacijama
Radionica za planiranje prioriteta ReLOaD2 Konkursa	16. 02.2023.	Nikšić: NVO "Social justice"- Marija Mijušković Kastartović i Predrag Mijušković; NVO Mozaik – Blagoje Šturanović i Ivana Zajović - Bulajić; NV Udruženje Korina – Vera Lakić; NVO Media Team - Duško Marković; NVO Društvo mladih ekologa Nikšić – Dušan Babić; NVO CAREP – Ivana Bojović; NVO Mreža za ruralni razvoj - Slavica Delibašić i Tijana Đurđevac; NVO Zavjetnici Tvrdoš – Drago Musić i Milena Miljković; NVO Osvit – Vanja Draganić; NVO Neka život živi – Ratko Drašković; NVO Scena – Zoran Džiknić; NVO Žuti leptir – Milica Kovačević; NVO CPE – Biljana Janjušević.

Radionica u cilju planiranja prioriternih oblasti i pripreme Sektorske analize opština Klastera „Zajedno Nikšić i Plužine“ radi utvrđivanja prioriternih oblasti od javnog interesa koje će se finansirati u 2023. godini u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) održana je 16.02.2023. godine u Nikšiću, u zgradi Opštine Nikšić. Sastanku su prisustvovali predstavnici Opštine Nikšić:, Milijana Kovač, Maja Radoičić, Ratko Tadić, Nada Ostojić - Pekić, predstavnici Opštine Plužine: Nikola Cicmil, predstavnici UNDP: Dženana Šćekić, Tamara Čirgić, predstavnici nevladinih organizacija iz Nikšića: NVO Social justice - Marija Mijušković Kastartović i Predrag Mijušković, NVO Mozaik - Blagoje Šturanović i Ivana Zajović - Bulajić, Udruženje Korina – Vera Lakić, NVO Media Team Nikšić - Duško Marković, NVO Društvo mladih ekologa – Dušan Babić, NVO CAREP – Ivana Bojović, NVO Mreža za ruralni razvoj - Slavica Delibašić i Tijana Đurđevac, NVO Zavjetnici Tvrdoš – Drago Musić i Milena Miljković, NVO Osvit – Vanja Draganić, NVO Neka život živi – Ratko Drašković, NVO Scena – Zoran Džiknić, NVO Žuti leptir – Milica Kovačević, NVO CPE – Biljana Janjušević. Nakon prezentovanja svih strateških dokumenata Opštine Nikšić i Opštine Plužine u saradnji sa nevladinim organizacijama napravljen je presjek oblasti prioriteta koji su zajednički za obje opštine, te su na osnovu istog definisani prioriteti koji će se finansirati u 2023. godini kroz ReLOaD2 program u okviru klastera „Zajedno Nikšić i Plužine“.

Projekat finansira
Evropska unija

Opština Nikšić

Opština Plužine

7. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

U skladu sa LOD metodologijom, biće formirana Komisija za evaluaciju pristiglih projektnih prijedloga, dok će tokom cijelog trajanja projekta ReLOaD2 kontakt osobe iz opština Nikšić i Plužine biti zadužene za koordinaciju i podršku realizaciji projektnih aktivnosti i učestvovati u kombinovanom timu za praćenje realizacije projekata nevladinih organizacija.